

HØJESTERETS DOM

afsagt tirsdag den 19. august 2025

Sag BS-62895/2024-HJR
(1. afdeling)

A
(advokat Jesper Håkonsson)

mod

Banedanmark
(advokat Paw Fruerlund)

I tidligere instanser er afsagt dom af Retten i Roskilde den 27. februar 2023 (BS-39832/2021-ROS) og af Østre Landsrets 4. afdeling den 1. juli 2024 ().

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Jens Peter Christensen, Lars Hjortnæs, Jan Schans Christensen, Kurt Rasmussen og Julie Arnth Jørgensen.

Sagen er behandlet skriftligt, jf. retsplejelovens § 387.

Påstande

Appellanten, A, har gentaget påstanden for landsretten om stadfæstelse af byrettens dom, hvorved X Kommunes hegnssyns kendelse af 21. september 2021 blev stadfæstet.

Indstævnte, Banedanmark, har principalt påstået stadfæstelse af landsrettens dom.

Banedanmark har subsidært påstået, at hegnssynets kendelse ophæves, og at A skal anerkende, at Banedanmark ikke skal renholde jordstykket op til hendes hegn ved brug af anden metode end ved efter behov at beskære/knuse bevoksningen ind til skel mellem matr.nr..., og matr.nr...

Banedanmark har mere subsidært påstået, at hegnssynets kendelse ophæves, og at sagen hjemvises til hegnssynet til fortsat administrativ behandling og afgørelse.

Retsgrundlag

Hegnsslovens § 5, § 6, § 18, stk. 1, § 19, stk. 1, og § 51, stk. 2, lyder:

”Kap. I. Almindelige bestemmelser

...

§ 5. De i § 2 samt kap. II, III og IV fastsatte bestemmelser kommer ikke til anvendelse i de tilfælde, hvor særligt retsgrundlag foreligger for en anden ordning.

§ 6. Såfremt der i bygningslovgivningen eller i en i henhold hertil udfærdiget vedtægt eller reglement eller i en for kommunen udstedt politivedtægt eller byplan findes særlige forskrifter om hegn om de i kommunen beliggende ejendomme, må disse forskrifter efterkommes.

...

Kap. IV. Hegnenes vedligeholdelse

§ 18. Hegnene må ikke beskadiges og skal stedse holdes i forsvarlig stand, således at de kan opfylde deres formål.

...

§ 19. Den til hegnet stødende jord må ikke behandles eller benyttes således, at hegnet derved beskadiges.

...

Kap. VII. Særlige bestemmelser

...

§ 51...

Stk. 2. Overtræder nogen bestemmelserne i § 19, stk. 1 og 9, kan hegnsynet pålægge vedkommende fremtidig at holde sig disse bestemmelser efterrettelig. Undladelse af at efterkomme et sådant pålæg straffes med bøder.”

Det fremgår af ”Betænkning angående revision af hegnssloven” fra 1949, s. 42, bl.a.:

”Til § 19.

Med bestemmelsen i stk. 1 tilsigtes at forebygge, at hegnene ved gentagne beskadigelser lidt efter lidt ødelægges, f. eks. ved at naboen efterhånden pløjer tættere og tættere ind mod jordvolde, stengærder m. v.

Stk. 1 og 2 supplerer bestemmelsen i § 18, stk. 1, om, at hegnene ikke må beskadiges. ...”

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

As ejendom grænser op til et jernbaneareal, der ejes af Banedanmark. I 2012 fik hun på sin grund ved skellinjen opsat et trælamelhegn mod jernbanen. På jernbanearealet voksede efterfølgende et selvsået brombærkrat op ad og gennem hegnets trælameller, så hegnet blev beskadiget. Banedanmark afviste at fjerne eller beskære brombærkrattet og henviste A til selv at beskære det. I 2021 fastslog Hegnssynet i X Kommune, at Banedanmark har pligt til at renholde jordstykket op til hegnet, så hegnet ikke beskadiges. Hegnssynet bestemte, at denne renholdelse skulle ske inden den 15. november 2021 og derefter minimum én gang årligt inden den 1. juni.

Banedanmark indbragte hegnssynets kendelse for byretten, der stadfæstede kendelsen. Dommen blev anket til landsretten, der ophævede hegnssynets kendelse og pålagde A at anerkende, at Banedanmark ikke skal renholde jordstykket op til hendes hegn.

Spørgsmålet er, om Banedanmark efter hegnslovens § 19, stk. 1, har pligt til at renholde jordstykket op til hegnet for selvsåede bevoksninger, så hegnet ikke beskadiges.

A har anført navnlig, at Banedanmark har overtrådt hegnslovens § 19, stk. 1, ved at lade brombærkrattet vokse ind gennem trælamelhegnet, så det bliver beskadiget. Hegnssynet har pålagt Banedanmark at overholde § 19, stk. 1, og da jorden op til hegnet behandles eller benyttes på en sådan måde, at hegnet beskadiges, er hegnssynets kendelse korrekt.

Banedanmark har anført navnlig, at der ikke er hjemmel i hegnsloven til pålæg om at fjerne eller beskære det selvsåede brombærkrat, idet Banedanmark ikke aktivt behandler eller benytter jorden, der støder op til As hegn. Hertil kommer, at Banedanmark ikke har pligt til at fjerne det selvsåede brombærkrat, da en sådan pligt ikke følger af Banedanmarks interne retningslinjer. Banedanmark har endvidere anført, at pålægget om at renholde jorden op til hegnet er upræcist og vidtfavnende.

Hegnsløven

Det fremgår af hegnsløvens § 19, stk. 1, at den til et hegn stødende jord ikke må behandles eller benyttes således, at hegnet derved beskadiges.

Efter forarbejderne har bestemmelsen til formål at forebygge, at hegn ved gentagne beskadigelser lidt efter lidt ødelægges. Det fremgår endvidere, at bestemmelsen supplerer hegnsløvens § 18, stk. 1, om, at hegn ikke må beskadiges.

Højesteret finder herefter, at § 19, stk. 1, efter sin ordlyd og sit formål indebærer bl.a., at grundejeren skal sikre, at beplantninger og bevoksninger, herunder selvsåede bevoksninger, på jorden op til hegnet ikke forårsager skader på nabovens hegn. Det er således en del af pligten efter § 19, stk. 1, at grundejeren skal renholde jorden op til hegnet for de beplantninger og bevoksninger, der beskadiger hegnet.

Pligten efter § 19, stk. 1, gælder, medmindre der foreligger et særligt retsgrundlag for en anden ordning, jf. hegnsløvens § 5 og § 6.

Det følger af hegnsløvens § 51, stk. 2, 1. pkt., at hvis nogen overtræder § 19, stk. 1, kan hegnssynet pålægge vedkommende at overholde bestemmelsen.

Den konkrete sag

Efter besigtigelse konstaterede hegnssynet, at der på Banedanmarks jord op til As eget hegn var kraftig bevoksning med brombær, som voksede op ad hegnet i hele hegnets højde og ind mellem trælammellerne, således at hegnet blev beskadiget. Højesteret tiltræder, at Banedanmark herved som fastslået af hegnssynet overtrådte hegnsløvens § 19, stk. 1. Banedanmarks interne retningslinjer udgør ikke grundlag for fravigelse af pligten efter § 19, stk. 1, jf. lovens § 5 og § 6.

Hegnssynet må anses for i medfør af § 51, stk. 2, 1. pkt., at have pålagt Banedanmark at overholde § 19, stk. 1, ved at renholde jordstykket op til hegnet, så hegnet ikke beskadiges.

Konklusion

Højesteret stadfæster byrettens dom, således at hegnssynets kendelse stadfæstes.

THI KENDES FOR RET:

Byrettens dom stadfæstes.

I sagsomkostninger for landsret og Højesteret skal Banedanmark betale 84.000 kr. til A.

De idømte sagsomkostningsbeløb skal betales inden 14 dage efter denne højesteretsdoms afsigelse og forrentes efter rentelovens § 8 a.